

Österåkers kommuns remissvar på förslag till Landsbygds- och skärgårdsstrategi för Stockholmsregionen

Österåkers kommun är positiv till att Tillväxt- och regionplaneförvaltningen fördjupar sig i landsbygds- och skärgårdfrågor till RUF 2050. Strukturen med nulägesbeskrivning, identifierade behov och möjligheter, insatsområden och prioriteringar är på flera sätt bra men det är oklart vem dessa prioriteringar vänder sig till och hur de ska genomföras. Det ska vara en strategi men utav innehållet att döma bedöms det vara en sammanställning av behov av åtgärder och förutsättningar som krävs för en utveckling av landsbygd och skärgård. Strategierna behöver bli tydligare.

Landsbygd och skärgård i Stockholms län - nuläge

Vissa av antaganden kan ifrågasättas. Exempelvis delas inte uppfattningen att säsongerna för deltidsboende inte blir längre. Hanteringen av den ökade andelen deltidsboende är av stor betydelse för skärgårdsutvecklingen och förutsättningarna för kommuner att hantera denna utveckling behöver öka.

Det föreligger flera utmaningar när omvandling sker av fritidsboende till permanentboende och dessa behöver belysas ytterligare och åtgärder föreslås för att utvecklingen ska bli hållbar.

Strategier för landsbygdens och skärgårdens utveckling

Indelningen i strategier för t.ex. landsbygd och skärgård samt under rubrikerna som avser 1. Förbättra tillgängligheten och 2. Stärk det lokala näringslivet kan ses över. Strategierna är svåra att separera och dela in på detta sätt då de i stor utsträckning är desamma. Exempelvis bedöms service och avfall vara frågor som ska ingå i båda rubrikerna. I och med att utmaningarna för skärgården och landsbygden är så pass lika är det också svårt att förstå varför de prioriterade åtgärderna är olika. Varför är till exempel inte kompetensförsörjning en fråga för skärgården eller varför ska inte landsbygden få miljö och frakt bidrag?

Nedan följer exempel på prioriteringar som kan behöva förtydligas:

1. Förbättra tillgängligheten

- *Långsiktiga förutsättningar i skärgårdstrafiken* – Vem riktar det här påståendet sig till, vad ska göras och prioriteras och på vilket sätt skiljer det sig från övriga punkter gällande skärgårdstrafiken?

2. Stärk det lokala näringslivet

- *Underlätta generationsväxlingen inom befintliga företag* – Vem riktar det här sig till och hur kan det göras? Förutom åldersstrukturen vad finns det som gör en generationsväxling svår?

- *Utveckla den skärgårdsbaserade förädlingen och marknadsföringen* – Vad betyder det här? Vad/vilken är den skärgårdsbaserade förädlingen och marknadsföringen? Är det marknadsföringen av skärgården som ska utvecklas eller är det marknadsföring baserad i skärgården?
- *Säkerställ smarta lösningar för godstransporter* – Vad är en smart lösning och vem bestämmer att den är smart?
- *Utveckla de gröna näringarna* – Vilka är de gröna näringarna?
- *Använd lokal upphandling som en drivkraft för näringslivsutveckling* – Vad avses med lokal upphandling och vem vänder sig punkten till? Är det vi i kommunerna som ska upphandla lokala aktörer? I så fall bör det inte stå som en gemensamstrategi för alla länets kommuner. Det är dessutom tveksamt huruvida vi i kommunerna ens kan ställa sådana krav i upphandlingar.

3. Utveckla levande lokalsamhällen

Samtliga strategier bör utvecklas, nedan ges några exempel på hur:

- *Planera för tätortsutveckling* – Detta behöver utvecklas, otydligt vad som avses och kan ifrågasättas.
- *Fokusera på möjligheten att skapa hyresrätter, trygghetsboenden och äldreboenden* – Denna formulering ersätts lämpligen med t.ex. Planera för en blandning/mångfald av boendetyper utifrån behov.
- *Använd strategiska markinnehav i syfte att bredda bostadsmarknaden* – detta är en kommunal fråga och bl.a. varierar förutsättningarna för detta mellan kommuner, det bör inte stå som en gemensam strategi för länets samtliga kommuner för att utveckla levande samhällen.
- *Bredda bostadsmarknaden* – Vad avses här och hur skiljer sig detta åt jämfört med punkt 2 ovan?

4. Utveckla natur-, kultur- och rekreationsvärden

- *Utred målpunkter för besöksnäringen för att minska belastningen i känsliga områden* – Det är inte självklart hur att utreda målpunkter för besöksnäringen ska minska belastningen i känsliga områden. Handlar det om att vissa målpunkter ska ifrågasättas då känsliga områden belastas? Handlar det om att skapa nya målpunkter i områden som inte är känsliga? Eller är det något annat? Denna punkt kan även jämföras med Tätortsnära landsbygd där det står *Rikta rekreation och turism till särskilda områden för att minska belastningen*.

Synpunkter med koppling till RUF5 2050

På s 73 står det att bostäder ska planeras för permanentbebyggelse samt att fritidhusbebyggelse enbart tillkommer som mindre kompletteringar av den befintliga bebyggelsen framförallt i sådan form som tillgodoser det rörliga friluftslivets behov. Det är angeläget att denna skrivning revideras och följer miljöbalken.

Miljöbalken 4 kap. 4 § ”Inom kustområdena och skärgårdarna från Brofjorden till Simpevarp och från Arkösund till Forsmark, utmed Gotlands kust, på Östergarn och Storsudret på Gotland samt på Fårö får fritidsbebyggelse komma till stånd endast i form av kompletteringar till befintlig bebyggelse. Om det finns särskilda skäl får dock annan

fritidsbebyggelse komma till stånd, företrädesvis sådan som tillgodoser det rörliga friluftslivets behov eller avser enkla fritidsbus i närheten av de stora tätortsregionerna.”

Replipunkt

Österåker efterfrågar att en replipunkt på fastlandet för saxarfjärdens öar läggs till.

Kärnö

Ytterligare beskrivning av vad som räknas som kärnö, det vill säga kriterierna, behöver tydliggöras. Det kan konstateras att Österåker trots lämnade synpunkter enbart har Ingmarsö angiven som kärnö. Husarö behöver definieras som kärnö, alternativt del av Ingmarsö kärnområde.

Serviceknoder och landsbygdsknoder

Det är positivt att serviceknoder pekas ut men de saknas på plankartan i RUFSS 2050. Österåkers delar vidhåller att Östanå, Roslags-Kulla och Wira ska pekas ut som en landsbygdsnod eller serviceknod på landsbygden. Kommunen avser planera för en fortsatt utveckling av området med bostäder och viss service. Ett planprogram har tagits fram, det ska uppdateras på vissa punkter men en utveckling av området föreslås. Det framgår även av samrådshandlingen för ÖP 2040 för Österåkers kommun. Enligt RUFSS 2050 och landsbygds- och skärgårdsstrategin anges enbart de gröna värdena för området vilket är mycket olyckligt. Idag finns det kollektivtrafikhållplats med direktbussar till Danderyd och service i form av förskola och skola, livsmedelsbutik (som saknas i kartan på sida 21), en mindre kiosk, ett kafé, en kyrka och höga kulturvärden (bl.a Östanå slott). Området är av betydelse för den omgivande landsbygden. Området föreslås som landsbygdsnod alternativt serviceknod.

På Ljusterö föreslås, utöver Mellansjö, även Linanäs – Laggarsvik att utvecklas med bostäder och service. Det behöver tydliggöras i handlingarna och även denna plats bedöms gå under kategorin serviceknod.

Kent Gullberg
Samhällsbyggnadschef

Charlotte Hedlund
Strategisk planeringschef